

Programul de stat:

**FUNDAMENTAREA PARADIGMEI DE PROFESIONALIZARE A CADRELOR
DIDACTICE ÎN CONTEXTUL PROVOCĂRILOR SOCIETALE**

**THE FUNDAMENTATION OF PARADIGM FOR PROFESSIONALIZATION OF
TEACHERS IN THE CONTEXT OF SOCIAL CHALLENGES**

Cifra proiectului 20.80009.0807.45

finanțat din bugetul de stat prin intermediul Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare

CONDUCĂTORUL PROIECTULUI: Nelu VICOL, doctor în filologie, conferențiar universitar

Prioritatea strategică

Prioritatea strategică *	4. Provocări societale
--------------------------	------------------------

Direcția strategică *	16. Valorificarea capitalului uman și social
-----------------------	--

Caracterul cercetării*	Aplicativ
------------------------	-----------

Rezultatul scontat, conform Hotărârii de Guvern nr. 382/2019*	Relevanța și excelența rezultatului scontat se vor identifica în: <ul style="list-style-type: none"> • consolidarea expertizei științifice în domeniul educației; • adaptarea sistemului educațional la noile abordări din societatea contemporană.
---	--

Perioada de realizare

Data de început *	2020
-------------------	------

Data de sfârșit *	2023
-------------------	------

Parteneri:

- Institutul de Științe ale Educației din Chișinău
- Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău
- Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul

Obiectivele proiectului (4 ani)*	<p>I: Analiza holistică și consolidarea expertizei științifice a profesionalizării cadrelor didactice în procesul de formare profesională;</p> <p>II: Reconceptualizarea traseului de profesionalizare a cadrelor didactice în procesul de formare profesională;</p> <p>III: Conceptualizarea și fundamentarea paradigmei de profesionalizare a cadrelor didactice în procesul de formare profesională;</p> <p>IV: Valorizarea paradigmei de profesionalizare a cadrelor didactice în procesul de formare profesională.</p>
Importanța și necesitatea activităților de cercetare propuse *	<p>Importanța activităților de cercetare propuse este dictată de rolul major pe care îl are în continuare cadrul didactic în formarea elevilor și studenților pentru viața activă într-o societate a cunoașterii și informatizării care implică o reconsiderare a funcțiilor acestuia, o altă viziune asupra formării sale inițiale și continue, o (re)conceptualizare și (re)conștientizare a poziției de partener a acestuia în sistemul educațional în raport cu actorii educaționali și sociali.</p> <p>Necesitatea cercetării rezidă în racordarea conceptual-metodologică a paradigmei de profesionalizare proiectată, a profilului psiho-socio-profesional al cadrului didactic profesionist la caracteristicile unui Bun Profesor, stabilite în documentele Uniunii Europene care constituie factorul-cheie în compatibilizarea învățământului din țară la cel european și la creșterea calității educației.</p> <p>Valoarea pragmatică a paradigmei de profesionalizare a cadrelor didactice <i>se afirmă anume acum, în cadrul societății postmoderne, când se pune problema formării unui specialist mult mai conștient de identitatea sa profesională și demnitatea sa umană și mult mai responsabil în raport cu societatea din care face parte, dar și a elaborării unor politici socio-educative mult mai eficiente și relevante și mai apropiate de ceea ce astăzi semnifică fenomenul „dezvoltare socială durabilă”</i>, or cadrele didactice se vor implica plener în atingerea Țintelor Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) preluate de către Republica Moldova, conform Agendei 2030 a statelor-membre ONU.</p> <p>În baza acestui nou concept, procesul de formare profesională a cadrelor didactice se va construi pe dimensiunile de asigurarea a</p>

	condițiilor socio-psihopedagogice în asistarea traseului de profesionalizare a cadrelor didactice în procesul de formare profesională.
--	--

Noutatea și originalitatea cercetărilor propuse *	<p>Noutatea cercetării constă în realizarea scopului și obiectivelor proiectului de cercetare în condițiile tendinței de aderare la UE care vor permite ca învățământul din R. Moldova să se alinieze la standardele educaționale și tehnologiile didactice contemporane în vederea dezvoltării potențialului resurselor umane.</p> <p>Acțiunile prevăzute și rezultatele așteptate se înscriu perfect în cadrul prevederilor noilor politici educaționale de formare a cadrelor didactice adecvat transformărilor profunde demarate în <i>învățământ în perspectiva pedagogiei constructiviste, pedagogiei competențelor și a conceptului de asigurare a calității</i>.</p> <p>Aceste circumstanțe solicită o armonizare a conceptului de formare a cadrelor didactice în vederea <i>profesionalizării acțiunilor</i> acestora, situație care denotă <i>caracterul științific al practicii, concretizează diversitatea rolurilor profesorului, accentuează importanța competențelor pedagogice pentru identitatea profesională</i> prin asigurarea condițiilor socio-psihopedagogice în asistarea traseului de profesionalizare a cadrelor didactice, aspecte abordate în premieră și inovative, ce se impun în mod firesc într-un nou context societal și pedagogic.</p> <p>Originalitatea cercetării vizează esența științifică, metodologică și praxiologică a paradigmei de profesionalizare a cadrelor didactice care va direcționa activitățile educative de la profesorul <i>care improvizează</i> la profesionistul <i>care argumentează științific activitatea, care justifică trecerea de la meseria didactică la profesie ca model acțional standartizat</i>, fiind rezultat din formarea, internalizarea și exercitarea competențelor metodologice, de comunicare și relaționare, psihosociale, digitale, antreprenoriale, de evaluare.</p> <p>Demersul științific integrează teoria și practicile educaționale și de formare a cadrelor didactice ceea ce valorizează cercetarea, valențele sale practice.</p>
---	---

Rezultate științifice preconizate și potențialii beneficiari *	<p>Rezultatele științifice preconizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - abordări contemporane în descrierea problemei: delimitarea conceptelor „tradițional” și „modern” de formare a cadrelor didactice cu referință la profesionalizarea acestora; - baze de date experimentale privind nivelul de profesionalizare a cadrelor didactice; - repere conceptuale privind profesionalizarea cadrelor didactice;
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - model de cercetare experimentală privind condițiile socio-psihipedagogice în asistarea traseului de profesionalizare a cadrelor didactice; - indicatori și criterii de poziționare a activității de profesionalizare a cadrelor didactice; - referențialul de formare personală și profesională a cadrelor didactice; <ul style="list-style-type: none"> - conceptul de traseu de profesionalizare a cadrelor didactice cu identificarea etapelor și condițiilor psihopedagogice și sociale de dezvoltare reușită în cariera didactică; - paradigma de profesionalizare a cadrelor didactice, fundamentată științific, metodologic și validată praxiologic în contextul provocărilor societale; - seturi de materiale experimentale privind implementarea paradigmei de profesionalizare a cadrelor didactice axate pe competențe; - ghiduri metodologice de evaluare a traseului de profesionalizare a cadrelor didactice; - monografia „Paradigma de profesionalizare a cadrelor didactice în contextul provocărilor societale”; - studiul monografic „Valorificarea istorică a conceptelor pedagogice în Republica Moldova”; - Beneficiari ai proiectului sunt prioritar cadrele universitare și cadrele didactice din învățământul general, dar și elevii, studenții și părinții care vor avea formatori mai calificați, de calitate, precum și organele de învățământ, societatea per ansamblu.
--	---

<p>Impactul prezumat al rezultatelor obținute *</p>	<p>Impactul prezumat al rezultatelor proiectului constă în adaptarea sistemului educațional la noile abordări din societatea contemporană care vor influența pozitiv procesul de modernizare a profesionalizării cadrelor didactice, vor contribui la procesul de integrare a învățământului din R.Moldova la cel european.</p> <p>Astfel, impactul prezumat al rezultatelor obținute va asigura condiții socio-psihipedagogice în asistarea traseului de profesionalizare a cadrelor didactice prin: (1) consolidarea competenței științifice, a modului de gândire științifică și de activitate profesională a cadrelor didactice; (2) racordarea procesului de formare profesională a cadrelor didactice și profesionalizarea carierei în raport cu renovarea conceptuală, renovarea curriculară, renovarea metodologică, renovarea tehnologică din învățământ; (3) compatibilizarea pregătirii profesionale a cadrelor didactice cu caracteristicile unui Bun Profesor determinate în documentele UE; (4) creșterea calității educației în baza implementării pedagogiei constructiviste și a pedagogiei competențelor, și ca urmare, creșterea impactului rezultatelor</p>
---	--

	învățământului asupra sferei sociale, economice, culturale; colaborarea și construirea relației profesor-elev, profesor-profesor, profesor-echipă managerială, profesor-comunitate.
--	---

**Componența echipei proiectului în cadrul Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu”
din Cahul**

Echipa proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului)						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1.	Mogîldea Iulianna	1987	Cercetător științific stagiar	0,25	03.01.2020	
2.	Radu Corina	1989	Cercetător științific stagiar	0,25	03.01.2020	

RAPORT ANUAL (2020)

1. Scopul etapei anuale conform proiectului depus la concurs:

Analiza holistică și consolidarea expertizei științifice de profesionalizare a cadrelor didactice în procesul de formare inițială

2. Obiectivele etapei anuale:

- 1. Analiza influenței mediului educațional asupra dezvoltării traseului de profesionalizare a cadrelor didactice.*
- 2. Identificarea rolurilor și competențelor cadrului didactic din perspectiva mediului educațional.*
- 3. Identificarea condițiilor socio-psihipedagogice ale influenței mediului educațional în formarea profesională inițială a cadrelor didactice.*
- 4. Valorificarea mediului educațional în dezvoltarea traseului de profesionalizare a cadrelor didactice în procesul de formare inițială.*
- 5. Determinarea reperelor psihipedagogice de formare a conștiinței profesionale în formarea profesională inițială.*
- 6. Structurarea și interpretarea informației privind creșterea gradului de atractivitate a profesiei didactice.*
- 7. Identificarea nevoilor de profesionalizare a studenților în formarea lor ca specialiști.*

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei anuale:

- 1. Argumentarea analitică privind influența mediului educațional asupra dezvoltării traseului de profesionalizare a cadrelor didactice.*
- 2. Determinarea rolurilor și competențelor cadrului didactic din perspectiva mediului educațional.*
- 3. Identificarea argumentelor de optimizare a condițiilor socio-psihipedagogice ale influenței mediului educațional în formarea profesională inițială a cadrelor didactice.*
- 4. Elaborarea unui capitol în studiul analitic.*
- 5. Identificarea reperelor psihipedagogice privind formarea conștiinței profesionale a studenților viitori pedagogi.*
- 6. Elaborarea de recomandări cu privire la creșterea gradului de atractivitate a profesiei didactice.*
- 7. Sistematizarea nevoilor de profesionalizare a studenților în formarea lor ca specialiști.*

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor etapei anuale:

- 1. S-a elaborat planul individual de cercetare pentru anul 2020.*
- 2. S-a analizat literatura de specialitate actuală privind influența mediului educațional asupra dezvoltării traseului de profesionalizare a cadrelor didactice.*
- 3. S-au determinat competențele cadrului didactic manifestate în mediul educațional, din perspectiva practicienilor (profesori ce activează în învățământul general). Această cercetare se bazează pe un chestionar online: <https://docs.google.com/forms/d/1-aGT5UjM-nbbyPWrigcZ01T8MouiacS9HbMoCo3z3bw/edit>.*
- 4. S-au investigat condițiile socio-psihipedagogice ale mediului educațional în formarea profesională inițială a cadrelor didactice, din perspectiva tinerilor specialiști și a studenților (doar cei care au susținut practica pedagogică), cu ajutorul unui chestionar online: https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc6q5OWHr5rAD8yM8BSyxJACNAGDk1zkXi2SepLv0x3trVUFA/viewform?usp=sf_link.*
- 5. S-a realizat analiza conceptelor „conștiință”, „conștiință profesională”; s-au identificat componentele psihologice ale conștiinței profesionistului; s-au determinat nivelurile de dezvoltare a conștiinței profesionale.*
- 6. S-a elaborat, aplicat și analizat rezultatele chestionarului privind atractivitatea profesiei didactice (<https://forms.gle/2hfEG2RZAH5YUgzz7>). Participanții la studiu au fost 42 absolvenți*

de la domeniul „Științe ale educației” care au oferit recomandări cu privire la creșterea gradului de atractivitate a profesiei didactice.

7. S-a realizat analiza psihopedagogică a conceptelor „nevoie”, „nevoi de formare profesională”; s-a elaborat, aplicat și analizat rezultatele unui chestionar ce prevede identificarea nevoilor de formare profesională în viziunea a 83 de studenți https://docs.google.com/forms/d/13DqCh-kKpTBSij00aU4FsK_DIpbJNx1vCT0JaI7La4c/edit.

8. S-au sintetizat rezultatele cercetărilor într-o Monografie colectivă.

6. A fost completat raportul de cercetare științifică pentru anul 2020.

5. Rezultatele obținute:

Astăzi mediul educațional prezintă un șir de probleme noi (gradul ridicat de intervenții didactice sociale complexe din cadrul clasei de elevi; viteza în educație; necesitatea din ce în ce mai mare de a ne face timp să cunoaștem întreaga sensibilitate și afectivitate a copilului, să fim atenți la chemările sale interioare, perceptibile printre calitățile și defectele sale etc.) care solicită cadrelor didactice pregătire în acest sens.

Mediul educațional influențează în mod direct traseul de profesionalizare a cadrelor didactice. Existența situațiilor problematice la care din ce în ce mai greu fac față profesorii face simțită necesitatea revizuirii conținuturilor și a procesului de predare a curriculumului psihopedagogic.

Se consideră că pentru buna pregătire profesională a studentului este importantă asigurarea mediului potrivit, întrucât mediul este cel care face posibil ca fiecare student să crească, iar fără un mediu educațional adecvat în care să se realizeze pregătirea profesională inițială, formarea și dezvoltarea competențelor necesare nu poate avea loc sau acest proces va avea loc distorsionat.

În acest context, se desprind câteva direcții principale de optimizare a condițiilor socio-psihopedagogice ale influenței mediului educațional în formarea profesională inițială a cadrelor didactice:

I. Modelarea mediului educațional ca o consecință a unor teorii educaționale noi de dezvoltare a personalității: Gordon și N. Burch, care susțin ideea că majoritatea profesorilor învață la modul general diferite teorii, aspecte ale relației învățător-elev, dar puțin dintre aceștea care intră în clasă cu o perspectivă practică asupra relațiilor interpersonale – un model pe care să-l poată utiliza pentru a-și ghida propriul comportament; Gérard Caron e de părere că „viteza nu are logică în educație, viteza omoară corpul, viteza distruge relațiile dintre

oameni”. Acuză viteza ca fiind responsabilă de climatul nepotrivit care domnește în anumite săli de clasă. În acest sens G. Caron specifică mijloacele de susținere a fiecărui elev în funcție de temperamentul său.

II. Modelarea mediului educațional în funcție de competențele care se cer a fi formate cadrelor didactice: Merită subliniat aici faptul că, pentru a putea face față optim noilor solicitări și presiuni sociale, cadrele didactice, trebuie să-și îmbunătățească activitatea și performanțele, să adopte noi viziuni asupra procesului formării și dezvoltării competenței sociale la elevi. Dar pentru a dirija corect acest proces, înainte de toate, cadrele didactice trebuie să posedă această competență.

Obiectivele specifice planificate în cadrul planului individual de cercetare științifică – 2020 au fost realizate, fapt reflectat de către indicatorii de rezultat obținuți și descriși mai sus.

Au fost definiți termenii „conștiință, conștiință profesională”, s-au analizat nivelurile de dezvoltare a conștiinței profesionale și s-au identificat componentele psihologice ale conștiinței profesionistului, a fost analizat profilul cadrului didactic ce deține conștiință profesională.

În urma investigațiilor realizate în trimestrul 2 în sensul structurării și interpretării informației privind creșterea gradului de atractivitate a profesiei didactice a fost elaborat și aplicat un chestionar pe un eșantion de 42 absolvenți de la domeniul „Științe ale educației” privind atractivitatea profesiei didactice, chestionarul a fost aplicat online prin intermediul aplicației Google forms: <https://forms.gle/2hfEG2RZAH5YUgz7>.

Ca rezultat al analizei cercetărilor psihopedagogice efectuate în sensul identificării nevoilor de formare profesională la viitoarele cadre didactice am realizat următoarele: analiza psihopedagogică a conceptelor „nevoie”, „nevoi de formare profesională”; am elaborat și aplicat unui chestionar ce prevede identificarea nevoilor de formare profesională a studenților, la completarea acestuia au participat 83 de studenți https://docs.google.com/forms/d/13DqChkKpTBSij00aU4FsK_DIpbJNx1vCT0Jai7La4c/edit.

6. Diseminarea rezultatelor obținute în formă de publicații:

Mogîldea I. Argumente de optimizare a condițiilor socio-psiopedagogice ale influenței mediului educațional în formarea profesională inițială a cadrelor didactice. În: Monografia colectivă.

Radu C. Creșterea gradului de atractivitate a profesiei didactice prin formarea conștiinței profesionale și analiza nevoilor de dezvoltare profesională la studenții viitori pedagogi. În: Monografia colectivă.

7. Diseminarea rezultatelor obținute în formă de prezentări (comunicări, postere, teze/rezumat/abstracte) la foruri științifice

Mogîldea I. Influența mediului școlar asupra dezvoltării traseului de profesionalizare a cadrelor didactice. Comunicare în cadrul Conferinței Științifice Internaționale „EDUCAȚIA: FACTOR PRIMORDIAL ÎN DEZVOLTAREA SOCIETĂȚII”, 9 octombrie 2020.

8. Protecția rezultatelor obținute în formă de obiecte de proprietate intelectuală

9. Materializarea rezultatelor obținute

10. Dificultățile în realizarea proiectului

11. Concluzii:

Pornind de la faptul că mediul educațional universitar influențează în mod direct traseul de profesionalizare a cadrelor didactice; și cunoscându-se situația practicii în care profesorul modern se confruntă cu necesitatea de a rezolva, pe lângă problemele tradiționale, o serie de sarcini socio-psiopedagogice actuale și destul de complexe, cum ar fi cele de aborda cât mai subtil personalitatea elevului, necesitatea de a insufla elevilor spiritul cooperării, al respectului, al ajutorului reciproc, al solidarității sociale, se face simțită necesitatea creării unui astfel de mediu educațional universitar prin intermediul căruia viitoarele cadre didactice să obțină competențele necesare care le-ar permite ulterior să facă față acestor situații din școală.

Schimbările rapide survenite atât la nivel național cât și global nu pot să nu afecteze și sistemul educațional, astfel acesta se confruntă cu o serie de provocări care trebuie să ia în vizor nevoile reale ale resurselor umane. Pentru depășirea cu succes a acestor probleme este necesar de stabilit care sunt nevoile de formare profesională a studenților-viitoare cadre didactice și de a contribui nemijlocit la satisfacerea acestor necesități. Identificarea nevoilor de formare profesională vor contribui la dezvoltarea competențelor necesare viitoarelor cadre didactice în calitate de agenți ai schimbării în cadrul procesului educațional, iar analiza acestor nevoi vor stabili prioritățile acțiunilor viitoare în vederea asigurării calității pregătirii profesionale inițiale.